46ste jaar. — Nr 48. Zaterdag 22 April 1899.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, nr 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** cent^mes per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 22 APRIL 1899.

Van alles wat.

Het schijnt dat de dagorde der Kamer nog niet genoeg beladen was ; de noodwendigheid eener nieuwe verklaring zich doe de gevoelen, heeft een der twee afgeveerdigden van Hoei, den minister van oorlog ondervraagd over de ontploffing, die in het fort aldaar heeft plaats gehad en zeven slachtoffers heeft gemaakt, waarvan 4 dooden en 3 gekwetsten.

M. Vandenpeereboom heeft deze interpellatie niet afgewacht, om zich zeer juist over de oorzaken van het ongeluk te luiten inlichten.

Hij is in staat om volledige ophelderingen te verschaffen en men vraagt zich af of in dergelijke gevallen het niet voordeeliger zou wezen, dat men, in plaats van eene interpellatie af te wachten, eene nota aan de dagbladen meedeelde.

* *

De koningin is bijna geheel hersteld De strengheid van het weer is de eenige reden welke haar verplicht hare vertrekken nog niet te verlaten.

Daarenboven overdrijven de geneesheeren die haar behandelen, eer de voorzorgen daar zij weten dat de doorluchtige herstellende altijd geneigd is te veel van hare krachten te vergen.

Zij raden een verblijf in het zuiden aan ; in het voorzuitzicht hare dochter te gaan vervoegen, lacht dit de koningin aangenaam toe.

* *

De socialisten wijzen gedurig op de weelde in de gebouwen en voegen er als kritiek bij, dat men voor de sommen die zij gekost hebben, een groot getal werkmanspensioenen zou kunnen verleenen. Maar wat al pensioenen zou men verleenen, voor wat de hoofden der roode partij besteed hebben aan het babylonisch paleis dat zij te Brussel hebben opgericht en dat 1 millioen 400 duizend fr. heeft gekost ?

* *

Op het roode feest, te Brussel gevierd, heeft *citoyen* Demblon uitgeroepen : « *Wij Walen, zijn vooral revolutionnairs.* » zegt de *XXe Siècle*. En *citoyen* Anseele is niet ten achter willen blijven en heeft zich gehaast te roepen : « *De Vlamingen ook.* » En na dien uitroep, hebben de rooden den wensch uitgedrukt *te Brussel de Commune te zien losbersten.* Hoe lief !

* *

In ons voorgaande nummer, hebben wij de schandelijke middelen doen uitschijnen welke de liberale en de socialistische pers in't werk stelt om priesters te beschuldigen en te lasteren ; hoe die helsche pers den Eerw. H. Lacroix, onderpastoor van Trouville, in Frankryk, betichtte van een groot getal eerlooze aanslagen, terwijl die priester alleen het slachoffer was van een laf komplot, door hare makkers uit de logie gesmeed.

Wij hebben de uitslagen van het onderzoek doen kennen, waaruit het bleek dat die priester niets ten zijnen laste had, maar dat drij opgemaakte getuigen hem wilden doen veroordeelen om dat een getuige er eindelijk toekwam te bekennen dat één persoon, dien zij noemde, zelf dergelijke aanslag gepleegd en haar opgestookt had den priester te beschuldigen.

Gaat dergelijke eerloosheid niet alle palen te boven en zijn de monsters welke ze uitvinden en plegen den naam van mensch niet onwaardig ?

En toch worden dergelijke daden door de liberale pers opgenomen, verbloemd en zelfs verdedigd !

* *

Het moet zijn dat het Fransch gerecht inderdaad ten opzichte van broeder Flamidiaan op eene echt onmenschelijke wijze te werk gegaan is, als men ziet hoe sommige Fransche schrijvers hoegenaamd niet katholiek, die handelwijze schandelijk keuren.

Zekere Jean De Bonnefon, een dagbladschrijver, die gestadig tegen Kerk, Paus en papen uitstuift, schreef, welliehtin een oogenblik van verontweerdiging, het volgende :

« Al is broeder Flamidiaan een monster of een heilig en schuldeloos slachtoffer, de thesis is dezelfde ! Hij is medelijdens waardig, want het gerecht heeft hem behandeld zooals zij de misdadigsten onder de veroordeelden niet mag behandelen.

» Welke vergoeding zal men hem geven zoo hij onschuldig verklaard wordt ? Welke nieuwe marteling zal men hem doen ondergaan zoo hij plichtig is ?...

. . . . . .

» Zoo men een anarchist, een belangwekkend moordenaar eener koningin of eens voorzitters de heift moeten doen uitstaan van hetgeen broeder Flamidiaan moest lijden, de verstrekkende bladen zouden aan hem zinnen van tranen en aan de magistraten worden van beulsmessen wijden. »

* *

In Nederland wil men het verplichtend onderwijs invoeren ; de katholieken verzetten zich, door adressen aan de Tweede Kamer, krachtdadig tegen dit ontwerp.

* *

In een niet katholiek blad, de *Corrier di Napoli*, komt een bericht voor aangaande eene treffende gebeurtenis die in het dorpje Liviri is voorgevallen :

« Daar woonde een zekere Barone, een man van zeer opvliegenden aard, die de gewoonte had van te vloeken en die telkens de godsdienstige gevoelens van zijne familieleden en andere kwetste. Eenige dagen geleden, nadat hij een twist met zijne vrouw had gehad, wierp hij, in drift ontstoken, een voorwerp naar een beeld der H. Maagd, schreeuwende : « Gij zijt de heilige Maagd niet ; als Gij het zijt, toon het dan, en breek mij een arm. »

« Nauwelijks had hij deze woorden gesproken, of hij viel op den grond en bleef een half uur buiten kennis. Toen hij weer bijkwam, bespeurde hij, dat zijn rechterarm, dezelfde waarmede hij zijn wandaad bedreven had, lam was en begon te verrotten. Nadat hij zich te bed had begeven, werd hij ten proot aan een schrikkelijk lijden, dat steeds toenam. Na drij dagen aldus te hebben geleden, is hij gestorven. Zijn arm was geheel door kanker verteerd. »

* *

Uit eenen brief, verschenen in *Le Moniteur Universel*, blijkt het dat apostaat Charbonnel, sedert December II. van de vrijmetselaarslogie deel maakt.

Als men uit hoogmoed van den rechten weg afdwaalt, valt men gewoonlijk diep, zeer diep.

Zou het nu misschien zijn omdat de ongelukkige apostaat franc-maçon is geworden, dat de logiegasten over zijne verdrijving uit ons land zoo zeer duivels kwaad zijn ?

De nieuwe kieswet.

Het ontwerp van het gouvernement is de verwezenlijking der E. V. volgens het ontwerp-Struye.

Het wordt toegepast op de arrondissementen Brussel, Antwerpen, Luik, Gent, Bergen, Charleroi en Leuven.

69 afgeveerdigden op 152 zullen met de E. V. gekozen worden, de 83 overige met het oude stelsel.

Het ontwerp voert de suppleanten of bijgevoegde leden in, zooals voor de gemeenteraden.

De *quorum*, om tot de verdeeling der zetels toegelaten te worden, is 1 6, het is te zeggen dat elke partij, die niet het zesde deel van het totaal uitgebrachte stemmen behaalt, niet wordt toegelaten tot de verdeeling der zetels.

Het ontwerp is ondersteund door al de ministers en, volgens de *XXe Siècle*, zal het ministerie de kabinetskwestie stellen.

De verdeeling geschiedt door de eenvoudige toepassing van den regel van drie, en de sterkste partij krijgt de fracties van zetels, door de andere partijen bekomen.

Indien dus het anti-clericaal verbond tot stand komt, zal het, wanneer men de basis der laatste kiezingen tot grondslag neemt, te Luik, Bergen, Charleroi en Brussel het meeste getal zetels behalen, terwijl de katholieken de meeste zetels zullen houden te Gent, Antwerpen en Leuven.

* *

Er is spraak dat de afdeelingen dit ontwerp reeds aanstaanden dinsdag zullen onderzoeken.

Landbouw-Comice van Tongeren.

VEESTAMBOEK.

BERICHT.

De keuringscommissie van het veestamboek zal zich op de navolgende dagen, uren en plaatsen bezinden om de inschrijvingen van het hoorovee te doen :

WOENSDAG, 3 MEI 1899,

om 9 uren 's morgens, op den steenweg te Freeren, voor de gemeenten Freeren en Heur-le-Tixhe.
Om 10 1/2 uren, bij de kerk te Mall, Sluizen en Nederheim.
Om 2 1/2 uren, bij de kerk van Millen.

VRIJDAG 5 MEI,

om 9 uren 's morgens, bij de Baveswinning te 's Heeren-Elderen voor de gemeenten 's Heeren-Elderen en Berg-Ketsingen.
Om 11 uren 's morgens, bij de oude winning Daerden te Genoels-Elderen voor de gemeenten Genoels-Elderen en Membruggen.
Om 2 uren namiddag, bij het huis M. Stas te Herderen.

ZATERDAG 6 MEI,

om 9 uren 's morgens, bij de kerk van Piringen.
Om 10 1/2 uren 's morgens, bij de kerk van Overrepen, voor de gemeenten Neerrepen en Overrepen.
Om 2 uren namiddag, op den steenweg bij den smid, voor de gemeenten Henis en Rixingen.

VRIJDAG 12 MEI,

om 9 uren 's morgens bij de kerk van Vechmael.
Om 10 1/2 uren 's morgens, bij de kerk van Hex.
Om 2 uren namiddag, bij het kerkhof van Bommershoven-Haren.

MAANDAG 15 MEI,

om 9 uren 's morgens, bij de kerk te Herstappe.
Om 10 1/2 uren 's morgens, bij de Brug te Lauw.
Om 2 uren namiddag, bij de kerk te Wouteringen.

ZATERDAG 20 MEI,

om 9 uren 's morgens, bij de oude herberg Ramaekers te Webede.
Om 10 1/2 uren 's morgens, bij de winning van M. C. Vrooven te Coninxheim, voor de gemeenten Coninxheim en Tongeren.
Om 2 1/2 uren namiddag, op de Markt, bij de kerk te Rutten.

De eigenaars van hoorovee kunnen op gemelde plaatsen hun vee voor de inschrijving aanbieden.

Voor de aangenomen dieren zal een inschrijvingsrecht gevorderd worden, te weten :

Voor elken stier . . . . . fr. 1.00
Voor elke koe . . . . . » 0.50

In de maand September zal een wedstrijd plaats hebben voor de ingeschreven dieren en er zullen schoone geldprijzen te winnen zijn.

NAMENS HET COMITEIT :

De Secretaris, L. STRICK. — *De Voorzitter*, Graaf DE GRUNNE.

ENTRE TONGRES ET RUSSON ET RETOUR.

TUSSCHEN TONGEREN EN RUTTEN EN WEDERKEERIG.

Tongres, dépôt	8.35	9.50	10.30	14.14	12.00	12.10	12.50	1.35	2.17	2.53	3.15	4.02	4.54	5.42	6.30	6.40	7.22						
» Porte-St-Trond	8.38	9.53	10.33	11.17	12.03	12.13	12.53	1.38	2.20	2.56	3.18	4.05	4.57	5.45	6.33	6.43	7.25						
» Porte de Liége.	8.42	9.57	10.37	11.21	12.07	12.17	12.57	1.42	2.24	3.00	3.22	4.09	5.14	5.49	6.37	6.47	7.29						
Hamal (Rutten)	8.49	10.04	10.44	11.28	12.14	12.24	1.04	1.49	2.31	3.07	3.39	4.16	5.08	5.56	6.44	6.54	7.36						
Russon (Rutten)	8.55	10.08	10.48	11.32	12.18	1.27	1.08	1.53	2.35	3.15	3.53	4.20	5.12	6.00	6.48	6.57	7.40						
Russon (Rutten)		10.08	10.52	11.32	11.37	12.37	1.12	1.55	1.59	2.37	3.57	4.25	5.12	5.20	6.07	6.57	7.45						
Hamal		10.14	10.56	11.36	11.41	12.41	1.16	1.59	2.03	2.41	3.41	4.29	5.16	5.24	6.11	7.01	7.49						
Tongres, Porte de Liége		10.19	11.05	11.45	11.52	12.52	1.27	2.05	2.08	2.48	3.48	4.36	5.25	5.31	6.18	7.08	7.56						
» Porte de St-Trond		10.28	11.10	11.50	11.57	1.57	1.37	2.12	2.12	2.52	3.52	4.41	5.37	5.35	6.22	7.12	8.00						
» dépôt (Bergpoort)																							

Entre Villers-l'Evêque (traversée Ans-Oreye) et Russon.

Tusschen Villers l'Evêque (overkruissing Ans-Oreye) en Rutten.

Villers-l'Evêque (Traversée Ans-Oreye)	9.51
Othée station	9.59
Russon (Rutten)	10.08

Entre Lanaeken et Russon et retour.

Tusschen Lanaeken en Rutten en wederkeerig

Lanaeken dépôt	7.10	Russon (Rutten)	7.43
» Petersheim	7.14	Hamal	7.49
» Poste	7.20	Tongres pte de Liége	7.56
» station gen.	7.25	» porte St-Trond	8.00
Veldwezelt	7.37	» dépôt { a 8.03 / p 8.10	
Hees	7.45	» station	8.12
Kesselt	7.48	Berg	8.17
Vroenhoven	7.51	Genoels-Elderen	8.24
Riempst	7.58	Millen	8.30
Herderen-Fall-Mheer	8.03	Herderen-Fall-Mheer	8.35
Millen	8.07	Riempst	8.40
Genoels-Elderen	8.12	Vroenhoven	8.48
Berg	8.18	Kesselt	8.52
Tongres station	8.23	Hees	8.59
» dépôt { a 8.25 / p 8.35		Veldwezelt	9.05
» port-St-Trond	8.38	Lanaeken station	9.10
» porte de Liége	8.42	» Poste	9.15
Hamal	8.49	» Petersheim	9.21
Russon (Rutten)	8.55	» dépôt	9.25

SOCIÉTÉ NATIONALE DES **chemins de fer vicinaux.**

NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN **Buurtspoorwegen.**

A l'occasion des fêtes de Russon, les trains supplémentaires suivants seront organisés le lundi 1er mai prochain.

Ter gelegenheid der feesten welke te Rutten plaats hebben, zullen de volgende extratreinen ingericht worden op maandag 1e mei aanstaande.

NIEUWS uit de stad en de omstreken

Tongeren. — GOUDEN BRUILOFT. — Terwijl verleden Maandag reeds het kanongebulder over stad en omtrek weergalmde, was de gansche wijk « het Brouck » volyverig aan 't werk om de buurt, tot aan den stadsingang, met boomtjes, kransen en jaarschriften te versieren.

Dinsdag morgend werden de schitbare jubilarissen Maurits Boelen-Martens met het open rijtuig van den heer Dr D. aan hunne woning afgehaald en omgeven van hunne talrijke kinderen en kleinkinderen (omtrent een twintigtal) naar de L. Vrouwkerk gebracht. Het zangkoor voerde de mis in sol van Em. Lamine uit. Na de mis werden zij in dezelfde orde naar hunne fraai opgeschikte woning teruggevoerd.

De heeren Burgemeester en Schepenen, de geestelijkheid en vele aanzienlijke ingezetenen der stad, kwamen kort daarna hunne wenschen aan het jubelpaartje breengen. De geburen boden aan een prachtigen zetel aan. Des avonds was de gansche buurt verlicht en werd er een schoon vuurwerk afgestoken.

De beide harmonies der stad brachten beurtelings eene prachtige serenade en boden de jubilarissen bloemruikers aan.

Onze twee oudjes, onderscheidelijk 78 en 69 jaar oud, genieten eene zeer goede gezondheid.

— De rechstreeksche trein, ingericht tusschen **Tongeren en Lourdes**, ter gelegenheid van den nattionalen bedevaart, zal uit onze stad vertrekken dinsdag aanstaande, 25 April, om 8 u. 50 m. 's morgends. Vertrek uit Burgloon om 9 u. 9 m. uit Ordingen om 9 u. 22 m. uit St-Truden, om 10 u. Aankomst te Charleroi om 11 u. 57.

VOLKSBOND St-MATERNUS. — Zondag aanstaande, 23 April, om 8 uren 's avonds, zal in de zalen van den Volksbond St-Maternus een SCHOON CONCERT door de Symphonie der Concordia gegeven worden.

Al de leden der Maatschappij zijn er *met hunne familie* vriendelijk op uitgenoodigd.

Paardenmarkt te TONGEREN, donderdag 4 MEI.

Op den markt van TONGEREN van donderdag waren te koop gesteld : 487 koeien en kalveren, 9 schapen, 125 vette varkens, 2336 magere varkens.

De **ijking der maten, gewichten en balancen** zal dit jaar plaats hebben op de volgende dagen :

Te **Tongeren** op dinsdag 25 April, voor de gemeenten Koninxheim, Freeren, Heur-le-Tixhe, Genoels-Elderen, Mall, Nederheim, Overrepen, Neerrepen, Piringen en Sluize.

Op woensdag 26 April voor de gemeenten Rutten, Widoye, Berg, Rixingen, Henis, 's Heeren-Elderen, Membruggen en Millen.

Voor de stad Tongeren zal de ijking beginnen woensdag 26 April, van half twee tot half vier en voortgezet worden donderdag 27 April, maandag 1 Mei, dinsdag 2, woensdag 5, donderdag 4, vrijdag 5, dinsdag 9, woensdag 10, telkens van half acht tot 12 uren en van half twee tot 6 uren.

Te GUYGOVEN, op dinsdag 16 Mei, voor de gemeenten Guygoven, Heron-Sint-Hubert, Werm, Schalkhoven, Vliermael, Vliermael-Roodt.

Te CORTESSEM, op woensdag 17 Mei, voor de gemeenten Cortessem, Wintershoven, Rommershoven.

Te WELLEN, op donderdag 18 Mei, voor de gemeenten Wellen, Herten, Ulbeek.

Te LOON, op vrijdag 19 Mei, voor de gemeenten Grootloon, Hendrieken, Brouckom, Bommershoven, Cuttervoren, Gothem, Hex, Jesseren, Kermisel, Voort, Gors-op-Leeuw.

Voor de gemeente Loon, zal de ijking beginnen vrijdag 19 Mei, van 4 tot 6 uren, en voortgezet worden dinsdag 23 en woensdag 24.

Te HOUPPERTINGEN, donderdag 25 Mei, voor de gemeenten Houppertingen en Berlingen.

Te HEERS, op woensdag 21 Juni, voor de gemeenten Heers, Bosheers, Opheers, Horpmael, Veulen en Gutschoven.

Te VERCHMAEL, op woensdag 21 Juni, voor de gemeente Vechmael en donderdag 22, voor de gemeenten Lauw en Wouteringen.

Te RUCKELINGEN OP DEN JEKER, vrijdag 23 Juni, voor de gemeente Bitsingen en op zaterdag 24 Juni voor de gemeente Ruckelingen.

Te WONCK, op maandag 26 Juni, voor de gemeente Wonck.

Te FALL-MHEER, op dinsdag 27 Juni, voor de gemeenten Fall-Mheer, Herderen en Sichen-Sussen-Bolré.

Te VROENHOVEN, op woensdag 28 Juni, voor de gemeenten Vroenhoven, Riempst en Vlijtingen.

Te CANNE, woensdag 28 Juni, voor de gemeenten Canne en Eben-Emael.

Te KLEIN-TERNAYEN, donderdag 29 Juni, voor de gemeente Ternayen.

Sluizen. — Zondag avond omtrent 9 uren is een hevige brand uitgebarsten in de wiening van den heer Jos. Renard.

Het versielend element dat naar het schijnt in de schuur begon, nam, dank aan den nog al hevigen wind op korten tijd eene zoo groote uitbreiding, dat rond half tien deze groote pachthoeve in eenen waren vuurpoel herschapen was.

Slechts een gedeelte der woning is gespaard geblieven ; met groote moeite redde men eenige meubelen. Wat aanging van het vee hulp in dezen akeligen toestand te bieden, daaraan viel niet te denken ; de overgeblevene puinen, waartusschen men de verkoolde lijken ziet van zes paarden en een twaalftal stuks hoornvee geven den toeschouwer een denkbeeld van de uitgestrektheid dezer ramp. Een stier die zich aan de kribbe wist los te rukken en twee varkens ontkwamen de vlammen, doch met vreeselijke brandwonden bedekt ; zoo dat men vreest deze dieren, doch bijzonderlijk den stier, te moeten afmaken.

De oorzaak van dit onheil is nog niet gekend. Persoonlijke ongevallen zijn niet te betreuren. Maar het schijnt, is alles verzekerd.

Bedevaart NAAR O.L.V. VAN SCHERPENHEUVEL. — De jaarlijksche bedevaart van Nederheim naar O. L. V. van Scherpenheuvel is vastgesteld *op Woensdag 3 Mei.*

Nederheim, vertrek,	7,30	Scherpenheuvel, vertrek,	4,35
Tongeren, »	7,39	Hasselt, »	5,30
Hoesselt, »	7,51	Hoesselt, »	6,01
Hasselt, »	8,30	Tongeren, »	6 25
Scherpenheuvel, aank.	8,30	Nederheim, »	6,25

De prijs der kaarten heen en weer : 2de klas, fr. 3 90 ; 3de klas, 2,30, met verhooging van 10 centiemen voor onkosten.

De kaarten zijn verkrijgbaar tot den 30sten April te Tongeren op het bureel van ons blad ; op de dorpen bij de Eerw. Heeren Pastoors.

Van den trein zullen de voorste wagens behouden zijn voor de mannen en de achterste voor de vrouwen, om de goede orde gemakkelijker te handhaven.

Bedevaart *tot het Heiligdom van Onze Lieve Vrouw Mirakuleus te Cortenbosch*, PATRONES VAN LIMBURG

In Mei 1898, hebben de zoo luisterlijke Kroningsfeesten van O.L.V. van Cortenbosch de algemeene aandacht en godsvrucht tot die machtige Patrones van Limburg in al de provinciën van ons vaderland opgewekt. De gansche Meimaand van dit jaar zullen duizende en duizende bedevaarders de Hemelmoeder aldaar nogmaals komen vereeren. Menigvuldige Processiën zijn reeds aangekondigd.

Alle dagen der maand wordt aanhoudend het H. Misoffer opgedragen van 5 ure tot 10, aan het prachtig trooneltaar van O. L. V. Het Lof dagelijks ten half 4, zondags ten half 5.

De schilderachtige ligging van Cortenbosch's Heiligdom, in de nabijheid der statie, de luister van dezen vermaarden tempel, de barmhartigheid, die er O. L. V. door menigvuldige genade, ja zelfs door ui stekende mirakelen aan hare vereerders verleent, zijn zoovele beweegredenen om de geloovigen alom aan te sporen er de H. Maagd in de Meimaand te komen vereeren.

Tot eenen godsdienstigen uitstap voor Kostscholen, Congregatiën, Broederschappen, Patronaten enz. bestaat er geene geschikter plaats dan het schoon Heiligdom der Patrones van Limburg te Cortenbosch.

N. B. — Voor meerdere inlichtingen of schikkingen, leze men de groote plakkaarten, of men wende zich schriftelijk tot den E.H. GRAUWELS, pastoor van Cortenbosch.

ROSMEER.

PLECHTIGE NOVEEN TER EERE SINTE BERTILIA van maandag 1^e tot dinsdag 9^e Mei.

Orde der goddelijke diensten :

MAANDAG 1^e MEI : — PLECHTIG FEEST VAN SINTE BERTILIA. — Z. H. Paus Gregorius XVI verleende in 1840, aan alle geloovigen die op 1^e Mei, van al de 1^e Vespers tot zonsondergang, na gebiecht en gecommuniceerd te hebben, de kerk van Rosmeer bezoeken en er bidden ter intentie van Zijne Heiligheid.

DE HUT

VAN

ONKEL TOM

71STE VERVOLG.

Legree haalde diep adem, en zijne gramschap bedwingende, vatte hij Tom bij den arm en zegde, met zijn gezicht bijna vlak voor dat van zijn slachtoffer komende, met eene schrikkelijke stem :

— Luister eens, Tom, gij denkt, omdat ik u voorheen heb losgelaten, dat ik nu niet meen wat ik zeg ; maar deze maal heb ik mijn besluit genomen en de kosten berekend. Gij hebt het altijd tegen mij uitgehouden, maar nu zal ik u klein krijgen of vermoorden ; het een of ander. Ik zal elken druppel bloeds telten, dien gij in het lijf hebt, en ze een voor een aftappen, tot gij het opgeeft.

Tom zag naar zijnen meester op en antwoordde :

— Meester, als zij ziek waart, of in ongeluk, of stervende, zou ik u mijn hartebloed geven ; en als het aftappen van elken druppel bloeds uit dit ellendige lichaam uwe kostbare ziel kon behouden, zou ik het alles zoo geduldig geven, als de Heer het Zijne voor mij gegeven heeft. O, meester, breng die groote zonde niet op uwe ziel ! Doe het ergste wat gij kunt, mijn leed zal spoedig voorbij zijn, maar als gij u niet bekeert, zal het uwe nooit eindigen !

Gelijk een galm van hemelmuziek, onverwachts in de lussen spoos van een storm gehoord, veroorzaakte deze ontboezeming een oogenblik van doffen verbazing. Legree stond verstomd en zag Tom aan ; het was zoo stil, dat men duidelijk het tikken van het uurwerk kon hooren, dat met haren slinger de laatste oogenblikken van genade en beproeving voor dat verstokte hart afteide.

Het was slechts een oogenblik, een kort oogenblik van aarzelend dralen, van besluitelosheid, van opwellend berouw ; en toen kwam de boose geest met zeve voudig geweld terug, en gaf Legree, schuimbekkende van woede, zijnen slaaf eenen vuistslag, die hem dwd nederstorten.

—o—

Tooneelen van bloedige wreedheid zijn stuitend voor de ooren en het hart. Wat de mensch in staat is om te doen, is de mensch niet in staat om te hooren. Wat de medemensch en medekristen moet lijden, kan ons niet verhaald worden, zelfs niet in onze binnenkamer, zoo verscheurt het de ziel. En toch, o mijn vaderland, worden deze dingen onder de schaduw uwer wetten gedaan !

Was hij alleen in dien lingen nacht, hij, wiens krachtige, liefderijke geest, in die oude schuur, tegen barbaarsche vuist- en geselslagen standhield ?

Neen, er stond Een bij hem, alleen door hem gezien, gelijk aan den Zoon van God !

Ook de vertoeker stond bij hem, verblind door woedende drift, en drong hem ieder oogenblik om die martelingen te ontgaan, door de onschuldigen te verraden. Maar het dappere, trouwe hart bleef standvastig. Gelijk zijn meester, was het hem bekend, dat hij, als hij anderen wilde redden, zich zelven niet redden kon ; en de uiterste mate van pijn kon hem geene andere woorden afpersen, dan van gebed en heilig vertrouwen.

— Hij is al haast weg, meester, zegde Sambo, zijne ordaeks getroffen door het geduld van het slachtoffer.

— Sta maar toe, tot hij het opgeeft ! Sta maar toe ! schreeuwde Legree. Ik zal hem zijn laatsten druppel bloed uitknijpen, als hij niet bekent !

Tom opende zijne oogen en zag zijnen meester aan.

— Gij, arm, ellendig schepsel, zegde hij, gij kunt met meer doen. Ik vergeef u met geheel mijne ziel ! en met deze woorden viel hij in zwijm.

— Ik geloof waarachtig dat hij al geheel zijne bekomst heeft zegde Legree, nader komende om naar hem te zien. Ja, zoo is het. Nu, dat is zijn mond toch eindelijk gesloten, dat is een goed ding !

Ja Legree, maar wie zal die stem in uwe ziel smoren, die ziel, waarvoor het gedaan is met berouw, gebed en hoop, waarin het vuur reeds brandt, dat nooit zal worden uitgeblust ?

Het was echter nog niet geheel voorbij met Tom. Zijne verbazende woorden en vrome gebeden hadden het hart getroffen der verdierlijkte zwarten, die zwarten, die zich tot werktuigen der aan hem gepleegde wreedheid hadden geleend ; en toen Legree zich verwijderd had, namen zij hem dadelijk af, en poogden hem in hunne onkundeit tot het leven terug te brengen, alsof dat eene weldaad voor hem ware.

— Zeker, wij hebben eene geduchte goddeloosheid gedaan, zegde Sambo.

— Ik hoop dat meester het zal te verantwoorden hebben en wij niet.

Zij wisschen zijne wonden, legden hem op een ruw bed van afgekeurd katoen ; en toen ging een van hen naar huis, en vroeg Legree om wat brandewijn, onder voorwendsel dat hij moede was en er zelf behoefte aan had. Hij bracht den brandewijn mede en goot dien Tom in de keel.

— O, Tom, zegde Quimbo. Wij zijn geducht goddeloos geweest, dat wij zoo met u gehandeld hebben.

— Ik vergeef het u met geheel mijn hart, zegde Tom flauw.

— O, Tom, zeg ons, wie is die Jezus toch ? zegde Sambo. Jezus, die u deen ganschen nacht zoo heeft bijgestaan ? Wie is hij ?

Deze woorden wekten den bezwijmenden geest op. Hij ontboezemde eene korte maar krachtige getuigenis van den wonderbaren Helper, van Zijn leven, Zijne dood, Zijne eeuwige alomtegenwoordigheid en Zijne macht om te redden.

Zij schreiden, die twee barbaarsche negers.

— Waarom heb ik dat nooit vroeger gehoord ! zegde Sambo. Maar ik geloof het ! Ik kan het niet laten ! Heere Jezus, wees ons gewadig !

— Arme schepselen ! zegde Tom. Ik zou gewillig zijn om dat alles nog eens te dragen, als het u maar tot Christus mocht brengen. O, Heere, ik bid U, geef mij nog twee zielen !

Dat gebed werd verhoord.

EEN-EN-VEERTIGSTE HOOFDSTUK.

DE JONGE MEESTER.

Twee dagen later kwam een jonkman in een lichten wagen de laan van oranjeboomen oprijden, wierp de teugels haastig uit de hand, sprong af en vroeg naar den eigenaar van het goed.

Het was George Shelby, en om te doen begrijpen hij daar kwam moeten wij een eind in het verhaal teruggaan.

De brief van miss Ophelia aan mevrouw Shelby was door een ongelukkig toeval een paar maanden aan een afgelegen postkantoor opgehouden, eer hij zijne bestemming bereikte ; en natuurlijk was Tom voor dien tijd reeds tusschen de afgeleyen moerassen aan de Rode Rivier uit het oog verloren.

Mevrouw Shelby las dit bericht met het diepste leedwezen, maar dientengevolge terstond iets te doen was eene onmogelijkheid. Zij zat toen bij het ziekbed van haren echtgenoot, die ijlende in de crisis eener koortsstrikte lag. Jonge heer George Shelby, die in dien tusschentijd van een knaap tot een rijzig jonkman was veranderd, was haar getrouwe helper en haar eenige steun in het beheer der zaken van zijnen vader. Miss Ophelia was bedachtzaam genoeg geweest om den naam van den advokaat te melden, die de zaken van de St-Clare's behandelde ; en het eenige, wat onder deze omstandigheden kon gedaan worden, was hem eenen brief te schrijven om nadere inlichtingen te vertoeken. Het overlijden van M. Shelby, eenige dagen later, deed natuurlijk alle belangen, uitgezonderd die van den dringendsten aard vergeten.

M. Shelby had zijn vertrouwen op de bekwaamheden zijner vrouw getoond door haar tot uitvoerster in zijne nalatenschap te benoemen, en daar werd zij terstond met eene menigte bezigheden overladen.

Met hare eigenaardige geestkracht aanvaardde mevrouw Shelby de taak om den ingewikkelden staat der zaken te ontwarren, en hield zich, door George geholpen, eenigen tijd bezig met rekeningen na te zien, bezittingen te verkoopen en schulden af te doen ; want zij had zich voorgenomen alle zaken thans op een effen voet te brengen, wat ook de gevolgen daarvan mochten zijn. Intusschen ontvingen zij eenen brief van den rechtsgeleerde, naar wien Ophelia hen verwezen had, waarin deze meldde dat hij niets van de zaak wist ; dat de man op eene openbare verkooping verkocht was, en hij niets anders zeggen kon, dan dat hij het geld had ontvangen.

Mevrouw Shelby en haar zoon konden zich echter hiermede niet geruststellen ; en toen George, ongeveer zes maanden later, voor de zaken zijner moeder eene reis de rivier af moest doen, besloot hij Nieuw-Orleans te bezoeken en in persoon navraag te doen, in de hoop van aldus te ontdekken waar Tom gebleven was.

Na eenige maanden van vruchteloze nasporingen, ontmoette George, door een bloot toeval, te Nieuw-Orleans iemand, die hem de gewenschte inlichtingen kon geven ; en daarna voer hij, van geld voorzien, met de stoomboot de Roode Rivier op, met het besluit om zijn ouden vriend op te zoeken en terug te koopen.

Legree kwam buiten en ontving den vreemdeling met zekere barsche gastvrijheid.

— Ik verneem, zegde de jonkman, dat gij te Nieuw-Orleans een neger gekocht hebt, Tom geheeten. Hij placht op mijns vaders plaats te wezen, en ik kwam zien of ik hem niet kon terugkoopen.

Legree's gezicht betrok, en hij antwoordde, drift uitvallende : Ja, ik heb zulk een kerel gekocht, en een duivels slechten koop heb ik aan hem gedaan. Zulk een weerspannige, onbeschaamde kerel ! Hij heeft mijne negers opgestookt om weg te loopen en twee meiden voortgeholpen, die achthonderd of duizend dollars het stuk waard waren. Dat bekende hij, en toen ik hem beval te zeggen waar zij waren, zegde hij dat hij het wel wist, maar het niet zeggen wilde ; en daar bleef hij bij, hoewel ik hem de ergste geeseling gaf, die ik nog ooit een neger gegeven heb. Ik geloof dat hij zijn best doet om dood te gaan, maar ik weet niet of het hem gelukken zal.

— Waar is hij ? zegde George ongeduldig. Laat mij hem zien.

Het gezicht des jonkmans was bloedrood geworden, en zijne oogen schoten vonken ; maar hij achtte het voorzichtig om nog niets te zeggen.

— Hij is daar in die schuur, zegde een kleine jongen, die het paard van George vasthield.

Legree gaf den jongen vloekende eenen schop ; maar George ging, zonder een woord te spreken, naar de aangeduide plaats.

Tom had daar sedert dien noodlotigen nacht twee dagen gelegen, niet lijdende, want alle gevoel en vatbaarheid voor lijden was verdoofd. hij lag meestal stil, in eene halve bezwijming ; want zijn gezond en sterk gestel wilde niet zoo terstond bezwijken en den gekerkenden geest vrijlaten. Tersluiks was hij daar in de duisternis van den nacht bezocht door eenige arme schepselen, die hunne karige uren van rust verkortten, om hem eenige dier liefdedieusten terug te geven, waarin hij altijd zoo overvloedig was geweest. Het is waar, die arme disciplen hadden weinig te geven, alleen een beker koud water ; maar die werd met volle harten gegeven.

Tranen waren op dat goedige, gevoellooze gezicht gedropperld, tranen van laat berouw, door die arme onwetende heidenen geschreid, die zijn geduld en zijne stervende liefde tot berouw hadden opgewekt, en bittere gebeden waren over hem uitgezucht tot een laat gevonden Verlosser, van wien zij nauwelijks meer wisten dan den naam, maar wien het smachtende hart van den onwetenden mensch nooit tevergeefs aanroept.

Cassy, die uit hare schuilplaats was geslopen en door luisteren vernomen had welke een offer er voor haar en Emmeline was gebracht, was daar den vorigen nacht geweest, alle gevaar van ontdekking tartende ; en bewogen door eenige laatste woorden, die de liefderijke ziel nog met inspanning van alle krachten kon fluisteren, was het hart der ongelukkige vertzacht, en had de wanhopige vrouw gewe